

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	075 Маркетинг
Тип і назва освітньої програми	ОПП Маркетинг
Курс, семестр	1 курс, 2 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 14 год., семінарських занять – 26 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут, кафедра	ННІ економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	Березіна Людмила Михайлівна, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор, ауд. 420 (навчальний корпус 4) e-mail:liudmyla.berezina@pdau.edu.ua, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/berezina-lyudmyla-myhaylivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню: Економічна теорія.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. <i>спеціальні (фахові):</i> ФК 15. Здатність застосовувати знання та розуміння проблем предметної області з основ економіки, фінансів та оцінювання результатів підприємницької діяльності в аграрній сфері (чи організацій аграрної сфери). ФК 16. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в сфері маркетингу з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
Результати навчання	ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію. ПРН 19. Знати основи економіки та фінансів, вміти оцінювати результати підприємницької діяльності. ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство, вміння працювати в критичних умовах (стресостійкість, збагачення емоційного інтелекту), здатність	

логічно й системно мислити, креативність, ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними професійними інтересами (нетворкінг), володіння іноземною мовою, правова, політична, екологічна грамотність (громадські соціальні навички), медіаграмотність тощо.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань, прикладних вмінь і навичок щодо використання основ прикладної економіки, методів організації ефективного господарювання на рівні основної ланки суспільного виробництва, підприємства, на сучасному етапі розвитку економіки	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Підприємство в ринковій економіці. Тема 2. Економічна характеристика продукції підприємства. Тема 3. Трудові ресурси підприємства. Тема 4. Майнові ресурси (активи) підприємства. Тема 5. Фінансові ресурси (капітал) підприємства. Тема 6. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції. Тема 7. Фінансово-майновий стан підприємства та методика його оцінювання.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: <i>лекція, розповідь-пояснення; бесіда;</i> наочні методи: <i>ілюстрування; демонстрування;</i> практичні методи: <i>робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;</i> 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: <i>створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.</i> 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи: <i>дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм».</i> комп'ютерні і мультимедійні методи: <i>використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</i> 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: <i>опитування, бесіда, доповідь;</i> методи письмового контролю: <i>самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.</i> методи самоконтролю: <i>самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.</i>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі

	використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Здобуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyyaproporyadok22.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора інституту. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyyaproocinyuvannya2023.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
1. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 14,95 Мб. URL: http://surl.li/dfxcyo	
2. Куцук В. І., Кліпкова О. І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навчальний посібник. Львів : ЛТЕУ, 2020. 316 с.	
3. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с. URL: http://surl.li/hrizdi	
4. Лисак О.І., Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О. Економіка підприємства: навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с. URL: http://surl.li/dthiqc	
Допоміжні	
5. Березіна Л.М., Баган Н.В. Ефективність використання ресурсів аграрних підприємств та їх технологічний менеджмент. <i>Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки</i> . 2023. №2. С. 125-128.	
6. Березіна Л.М., Самойлик Ю.В., Бодрий Я.А. Ефективність праці в аграрних підприємствах: показники, тенденції, стратегія підвищення. <i>Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент»</i> . Вип. 4 (82). 2019. С. 106-113.	

7. Березіна Л.М., Баган Н.В., Потяженко О.М. Перспективні напрями управління ефективністю діяльності підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. № 5(16). С. 120 – 126.

8. Державний класифікатор України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання». URL:<http://uazakon.com/document/tpart01/isx01822.htm>.

9. Про держану реєстрацію юридичних і фізичних осіб - підприємців: Закон України від 15 травня 2003 року №755-IV. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

10. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 р. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.

11. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991. №959-XII. URL:<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

12. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 липня 2002 року №40-IX. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

13. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

14. Про оплату праці / Закон України від 24.03.95р. № 108/ 95-ВР в редакції Закону України від 06.02.1997 № 50 / 97-ВР, зі змінами і доповненнями. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.

Інформаційні ресурси

1. Веб-сторінка Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>.

2. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.gov.ua>.

3. Веб-сторінка Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <http://www.minagro.gov.ua>.

4. Веб-сторінка Головного управління державного казначейства України. URL: <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10>

5. Веб-сторінка Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Додаток до силябусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитува- ння	Розв'язува- ння тестів	Виконання вправ на практичних заняттях	Написання реферату/ презентація	
Тема 1. Підприємство в ринковій економіці.	2	3	5		10
Тема 2. Економічна характеристика продукції підприємства.	2	3	5		10
Тема 3. Трудові ресурси підприємства.	2	3	5		10
Тема 4. Майнові ресурси (активи) підприємства.	2	3	5		10
Тема 5. Фінансові ресурси (капітал) підприємства.	2	3	5		10
Тема 6. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції.	2	3	5		10
Тема 7. Фінансово-майновий стан підприємства та методика його оцінювання.	2	3	5		10
Написання реферату/ презентації				30	30
Разом	14	21	35	30	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,0	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,0	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,5-0	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
3,0	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
2,5	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1-0	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
4	Відповіді загалом вірні, але містять деякі помилки / простежуються прогалини в теоретичній підготовці здобувача. Здобувач достатньо активний на занятті. Загалом, здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
3	Відповіді містять ряд помилок, здобувач не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, йому складно сформулювати комплексне рішення щодо поставленого завдання, або він подекуди не може простежити причинно-наслідковий зв'язок. Здобувач проявляє середню активність та здійснює роботу над помилками. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1-2	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Слабка активність на занятті, але завдання намагається виконувати. Здобувач здатний зрозуміти помилковість власних суджень чи рішення та їх причини, але готовності проводити роботу над помилками не проявляє. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0,5-0	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який важко оцінити. Пасивна поведінка на занятті. Здобувач виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату/презентації

Кількість балів	Критерії оцінювання
30	Реферат/презентація відповідає програмі навчальної дисципліни (темі) за змістом; висвітлює критичний та / або креативний підхід автора щодо дослідження обраної теми; оформлений згідно встановлених вимог. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
15	Реферат/презентація відповідає програмі курсу (темі курсу) за змістом, але потребує значних доопрацювань, що унеможливило оцінювання під час проходження курсу вивчення навчальної дисципліни. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0	Реферат/презентація не відповідає програмі навчальної дисципліни за змістом, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Форма проведення підсумкового контролю згідно навчального плану – залік.